

URBANIZACE KRAJINY A NÁSTROJE K JEJÍMU USMĚŘOVÁNÍ

KONFERENCE

V úterý 4. února 2020 proběhla v kongresovém sálu SIC České zemědělské univerzity v Praze již šestá společná konference s názvem **Urbanizace krajiny a nástroje k jejímu usměřování**.

Na půdě univerzity ji pořádala Fakulta životního prostředí společně s Agenturou ochrany přírody a krajiny České republiky (AOPK).

Na začátku programu proběhlo předávání cen AOPK ČR. Ocenění získalo šetrné zemědělské hospodaření v Moravském krasu a celoživotní práce pro naši přírodu, zejména pro ochranu lesů. V kategorii Počin si z rukou ředitele AOPK ČR Františka Pelce převzal ocenění Josef Stloukal, předseda představenstva firmy ZEMSPOL, a. s. V kategorii Osobnost získal ocenění za celoživotní práci Petr Moucha, lesník, jehož profesní i osobní život jsou nerozlučně spjaty s lesy a ochranou přírody.

Na úvod konference vystoupil náměstek ministra životního prostředí **Vladimír Mana**, který hovořil o urbanizaci a o tom, že každý typ krajiny je jí ohrožen. Poté vystoupila generální ředitelka Národního památkového ústavu **Naděžda Goryczková**, která apelovala na nezbytnost uchovávat hodnoty, respektovat historické souvislosti a čer-

pat z historie. Taktéž upozornila na rekodifikaci stavebního zákona, která by mohla ochranu přírody a krajiny posunout do nechtěných míst.

Dopolední blok s tématem „*Krajina – kulturní prostředí utvářející prostor pro život*“ začal přednáškou děkanky Zahradnické fakulty Mendelovy univerzity **Aleny Salašové** o významu a hodnotě krajiny a Evropské úmluvě o krajině. Ta mluvila o hodnotě krajiny, která je především ve vyšším celospolečenském zájmu. Krajina je takové území, jaké je vnímáno lidmi. Ochrana krajiny je právem a povinností každého jedince, je hlavně o udržení charakteristických vlastností. Bez participativního plánování není ochrana krajiny plně účinná. Taktéž zmínila, že v současnosti převažuje názor ekonomického profitu jako hodnoty.

Věra Kučová z Národního památkového ústavu představila společné zájmy ochrany přírody a památkové péče na ochraně kulturních a historických hodnot krajiny. Připomněla, že UNESCO začíná více oceňovat celky kulturní krajiny. V loňském roce se na seznam UNESCO dostaly další dva celky z České republiky. Ochrana kulturních hodnot probíhá a stále se obje-

vují hodnotná území. Urbanizace krajiny byla, je a bude. Lze ji ale korigovat na základě platných právních norem. Zmínila také, že hodnota nezastavěné krajiny je až opomíjena ve jménu „rozvoje“ často se vyliďňujících obcí.

Dalším přednášejícím dopoledního bloku byl předseda AK RP SCHKO Beskydy a člen AK RP SCHKO Bílé Karpaty **Milan Šuška** s tématem „*Rozmanitost architektury je bohatstvím Evropy*“. Ten velmi zajímavým způsobem upozornil, že současná architektura ztrácí identitu regionu. Stavební kulturu ovlivňuje hlavně reklama, která rozšiřuje stejné výrobky do celého světa. Vztah venkovské architektury ke krajině se v posledních letech vytrácí. Dobrým příkladem uvedl Švýcarsko, které má více stavebních zákonů pro jednotlivé regiony, které reflektují identitu místa a regulační podmínky. Na závěr zdůraznil, že důležitá je debata o stavební kultuře.

„*Specifika ochrany v CHKO*“ představili společně **Jindřich Horáček** a **Jaromír Kosejk** z AOPK ČR. Posuzování krajinného rázu na území CHKO je základní ochranou ve veřejném zájmu a vyplývá ze zákona i ze zřizovacích listin jednotlivých CHKO. Důležité je vnímat krajinu jako celek

složený z jednotlivých komponentů. Aby bylo možné i do budoucna zachovat ochranu hodnot krajiny, musí být tato ochrana předvídatelná, jednotná a transparentní. V roce 2020 by měla být z pověření MŽP vydána závazná metodika hodnocení krajinného rázu, kterou AOPK dopravuje k vydání.

Odpolední blok na téma „*Přírodní hodnoty v ÚP a při výstavbě*“ otevřel s přednáškou „*Chytrá krajina – nástroje ochrany jejich funkcí*“ rektor České zemědělské univerzity **Petr Sklenička**. Mluvil o vnímání povodní, sucha a eroze a o nedostatečné tempu adaptace na klimatické změny a používání protierozních opatření, opatření proti suchu a akumulace vod. Neumíme stále vyřešit krajinu tak, aby zvládala dlouhodobou adaptaci, třeba i po roce 2050. Představil tak chytrou krajinu pro zvládnutí sucha a povodní a také několik principů řešení.

Václav Hlaváč, ředitel regionálního pracoviště AOPK ČR, uvedl „*Druhovou ochranu v ÚP*“. Přednáška se nesla hlavně představení jevu 36 a 36b v ÚAP. Jedná se o lokality výskytu zvláště chráněných živočichů a biotop vybraných zvláště chráněných druhů velkých savců. Tyto jevy jsou podkladem k ochraně biotopů vybraných zvláště chráněných druhů v územním plánování.

Poslední příspěvek druhého bloku se nesl v duchu „*Staveb a stavebních úprav budov bezpečné pro ptáky*“, který prezentoval **Lukáš Viktora** z České společnosti ornitologické. Zastavenost krajiny neustále stoupá a přibývá rizikových staveb, které snižují možnost hnízdišť a bezpečných lokalit pro ptactvo. Obliba stavebních skel neustále stoupá a jen v rámci ČR po kolizi s touto rizikovou plochou umírá přes milion ptáků každý rok. Upozornil, že tato problematika není doposud součástí výuky na od-

borných školách a siluety na sklech nejsou dostatečným řešením.

Poslední blok konference se zabýval tématem „*Rekodifikace stavebního práva*“, kde se střetli **Petr Svoboda** z Právnické fakulty Univerzity Karlovy, který upozorňoval hlavně na záporu plánovaných změn a **František Korbel** zastupující kancelář HAVEL&PARTNERS, který hájil návrhy a upozorňoval na pozitiva.

Petr Svoboda ve své přednášce uvedl, že návrh zákona představuje degradaci v právní ochraně přírody a životního prostředí ve stavebně právních procesech a umožňuje její rozpad. František Korbel oponoval s tím, že jednu z nejdůležitějších věcí představuje integrace jednotlivých odborníků (povolovací agend) a dále představil hlavní přehled změn.

Závěr konference přinesl diskusi k jednotlivým tématům a shrnutí celého dne.

*Ing. Jakub Kotrla
Ústav územního rozvoje*